



# BERGEN KOMMUNE

## BYRÅDSAVDELING FOR ARBEID, SOSIAL OG BOLIG

Utvalg for helse og sosial  
7. Januar 2020

Margrete Røkkum

# «Bergens barn – byens fremtid»

*Plan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, psykisk helsearbeid for barn og unge og barnevernet i Bergen 2016-2026*

Vedtatt av Bergen bystyre 14.12.2016

Førende rammeverk for tjenesteutvikling i 2016-2026

Rulleres i 2020/2021

51 tiltak fordelt på 4 strategiske satsingsområder:

TIDLIG INNSATS

SAMORDNET INNSATS

ÅPENHET OG DELTAKELSE

SMART RESSURSBRUK



BERGEN  
KOMMUNE



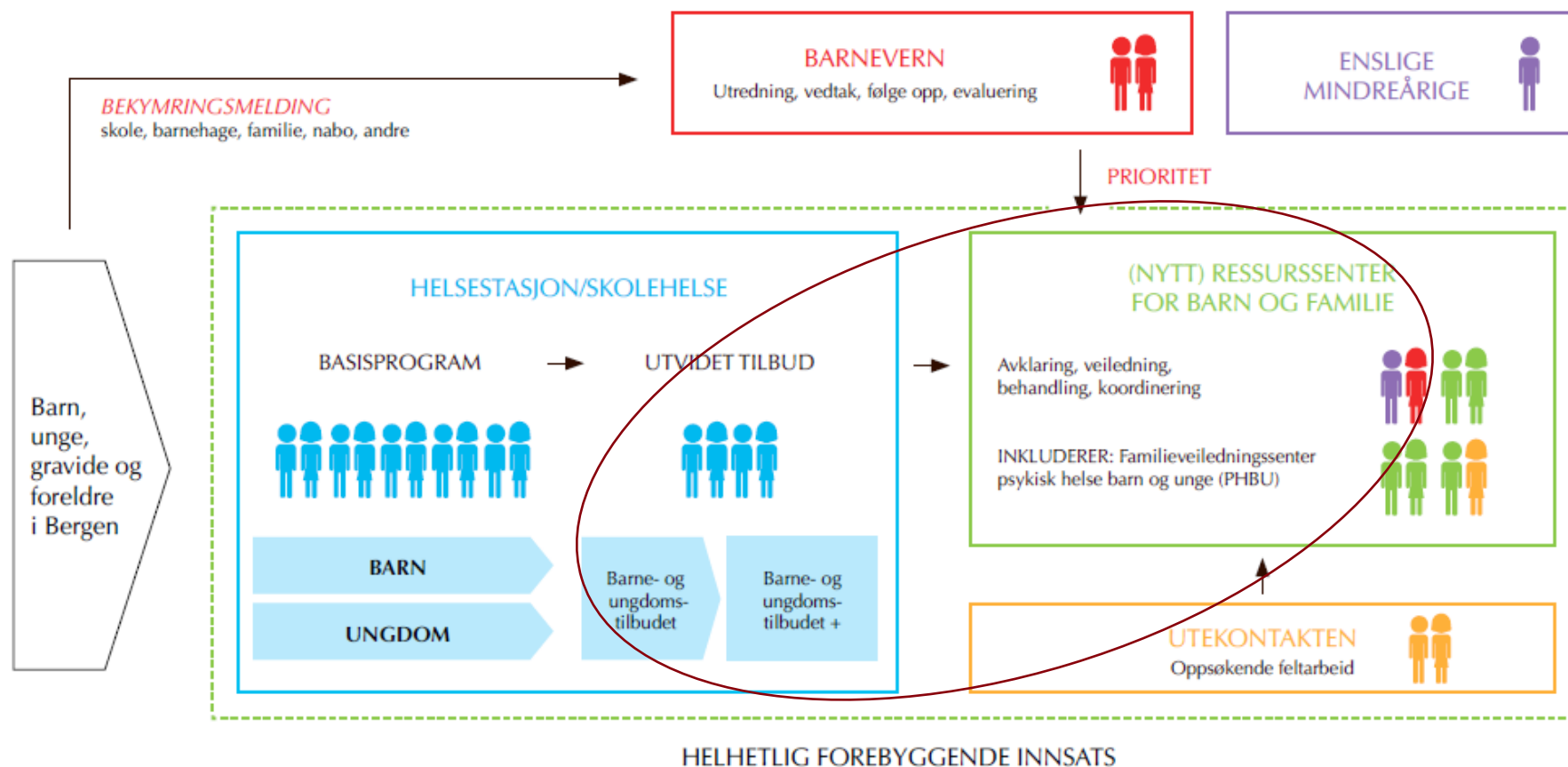
BERGEN  
KOMMUNE

*“Et samfunn som er godt for barn, er godt for alle.”*

*Plan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, psykisk helsearbeid for barn og unge og barnevernet i Bergen 2016-2026*

*Bergens barn  
– byens fremtid*

# Helhetlig tiltaksnettverk under helse- og omsorgsloven, sosialtjenesteloven og barnevernloven



Figur 8: Bergen kommunes satsing på forebygging og nye ressursentre for barn og unge i Bergen kalt *Barn- og familiehjelpen* (Bergen kommune, Byrådsavdeling for helse og omsorg)

# Lov om barneverntjenester

## Kommunalt barnevern

Gi råd og veiledning

Treffe vedtak etter loven

Forberede saker for behandling i fylkesnemnda

Iverksette og følge opp vedtak

## Statlig barnevern (Bufetat)

etter anmodning fra kommunen bistå barneverntjenesten i kommunen med plassering av barn utenfor hjemmet,

ansvar for rekruttering og formidling av fosterhjem

ansvar for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning

avgjøre saker som reises av kommunen

## *Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt (NYTT)*

Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer.

Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

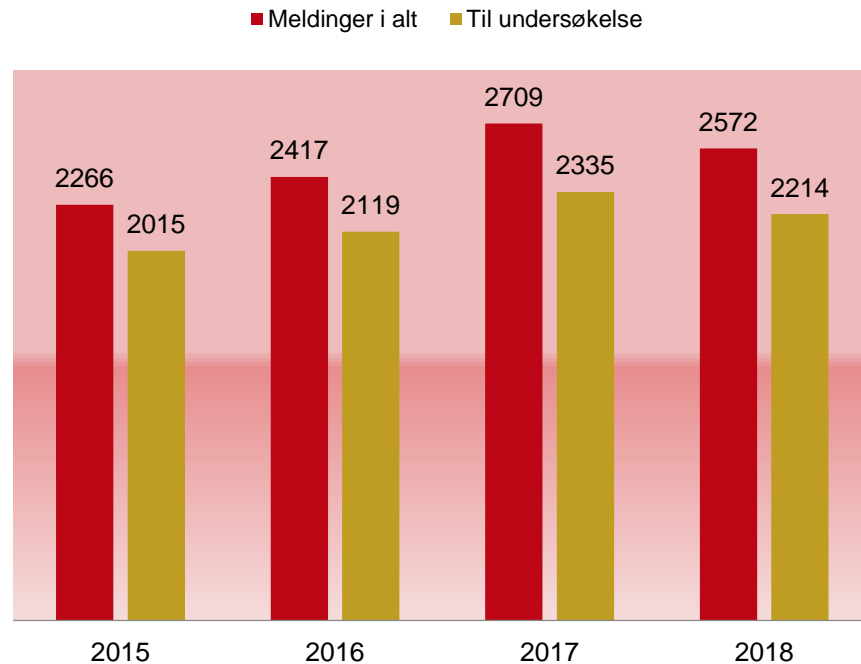
Kommunestyret skal selv vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide.



# Meldinger og undersøkelser

## §4-2

Barneverntjenesten **skal** snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser etter § 4-3.



Kilde: SSB/Kostra



BERGEN  
KOMMUNE

## § 4-3. **Rett** og **plikt** for barneverntjenesten til å foreta undersøkelser.

Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter dette kapitlet, skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet.

Foreldrene eller den barnet bor hos, kan ikke motsette seg at en undersøkelse gjennomført ved besøk i hjemmet.

Kan kreve å få samtale med barnet i enerom hvis det foreligger mistanke om at barnet blir mishandlet eller utsatt for andre alvorlige overgrep i hjemmet.

Rundt 45 % av undersøkelsene konkluderer med tiltak

Færre undersøkelser henlegges uten tiltak på grunn av manglende samtykke til tiltak:

2014	2015	2016	2017	2018
24,6 %	22,2 %	19,8 %	17,8 %	16,2 %

# Barnevernets tiltak

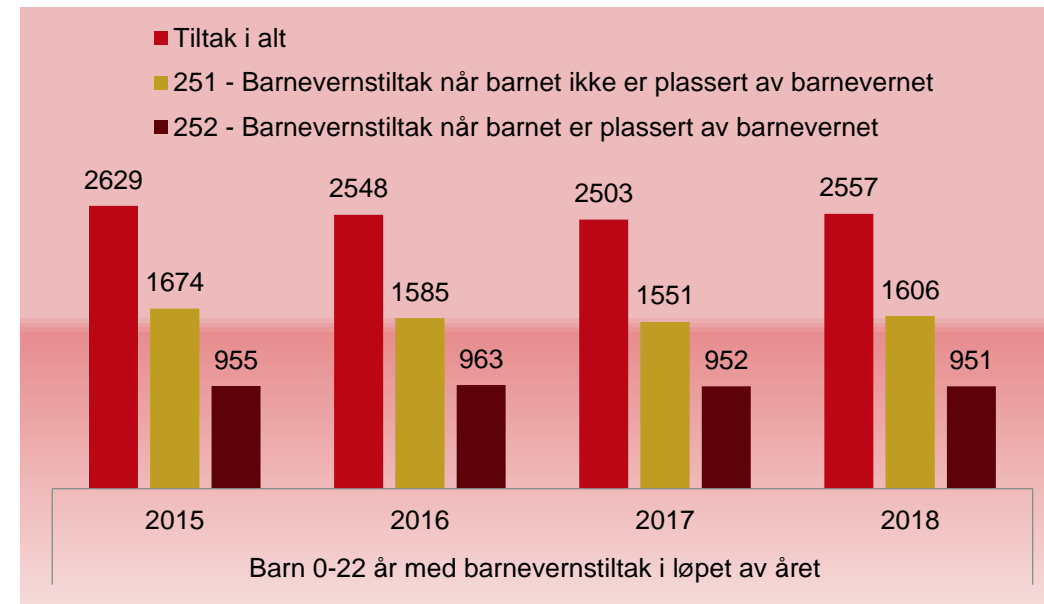
## *både frivillige og uten samtykke*

- Styrke foreldreferdigheter (foreldreveiledning og miljøterapi m.m.)
- Styrke barnets utvikling (barnehage, samtalegrupper, besøkshjem m.m.)
- Nettverksarbeid/samarbeid med andre tjenester (familieråd, nettverksmøter, ansvarsgrupper m.m.)
- Undersøkelser og behandling fra andre tjenester (psykisk helsehjelp for barn og unge m.m.)
- Tiltak i bolig
- Tilsyn og kontroll
- Beredskapshjem
- Fosterhjem
- Institusjon

[https://bufdir.no/Statistikk\\_og\\_analyse/Barnevern\\_kommunenemonitor/#/1201](https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunenemonitor/#/1201)



BERGEN  
KOMMUNE



Kilde: SSB/Kostra

# Når det haster – midlertidige vedtak i akutte situasjoner

Hjemmel	Hvorfor	Fullmakt	Godkjenning	Vedtaket faller bort
4-6, 1 ledd	<b>Barn uten omsorg</b> Når barnet er uten omsorg fordi foreldrene er syke eller barnet er uten omsorg av andre grunner.	Barnevern-tjenesten	Bortfaller uten foreldres samtykke	
4-6, 2 ledd	<b>Fare for vesentlig skade</b> Når det er fare for at et barn blir vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet, kan det uten samtykke fra foreldrene treffes vedtak om å plassere barnet utenfor hjemmet.	Barnevernsjef Påtalemyndighet	Fylkesnemnda innen 48 timer	Hvis begjæring om tiltak ikke er sendt til Fylkesnemnda innen 6 uker
4-9, jf. 4-8, 1 ledd	<b>Utsettelse av hjemflytting</b> Er et barn plassert utenfor hjemmet av foreldrene eller med deres samtykke etter § 4-4, kan fylkesnemnda vedta at barnet for en tid av opptil tre måneder ikke skal flyttes.	Barnevernsjef	Fylkesnemnda innen 48 timer	Hvis begjæring om tiltak ikke er sendt til Fylkesnemnda innen 6 uker
4-9, jf. 4-8, 2 ledd	<b>Nyfødte</b> Dersom det er overveiende sannsynlig at flyttingen vil føre til en situasjon eller risiko for barnet som nevnt i § 4-12 første ledd, kan det treffes vedtak om omsorgsovertakelse for barnet. Et slikt vedtak kan treffes også før et nyfødt barn er flyttet til foreldrene.	Barnevernsjef	Fylkesnemnda innen 48 timer	Hvis begjæring om tiltak ikke er sendt til Fylkesnemnda innen 6 uker
4-25, 2 ledd, 2 punktum	<b>Ungdom som utsetter seg for fare</b> Et barn som har vist alvorlige atferdsvansker kan uten eget samtykke eller samtykke fra den som har foreldreansvaret for barnet, plasseres i en institusjon for observasjon, undersøkelse og korttidsbehandling i opptil fire uker.	Barnevernsjef Påtalemyndighet	Fylkesnemnda innen 48 timer	Hvis begjæring om tiltak ikke er sendt til Fylkesnemnda innen 2 uker
4-29, 4 ledd	<b>Menneskehandel</b> Når det er en nærliggende og alvorlig fare for at barn utnyttes eller kan bli utnyttet til menneskehandel, og plassering er nødvendig for å beskytte barnet.	Barnevernsjef Påtalemyndighet	Fylkesnemnda innen 48 timer	Hvis begjæring om tiltak ikke er sendt til Fylkesnemnda innen 2 uker



# Klageadgang og rettslig prøving

## **Fylkesmannen:**

- Enkeltvedtak fattet av barneverntjenesten
- Oppfølgingsvedtak fattet av Barne-, ungdoms- og familieetaten

Fylkesmannen kan prøve alle sider av vedtaket. Ved behandling av klager over kommunale vedtak skal fylkesmannen legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønnnet.

## **Tingretten:**

Fylkesnemndas vedtak kan bringes inn for tingretten av den private part eller av kommunen. Kommunen er part i saken.





# «Et helt liv med mening, vekst og utvikling»

## Plan for tjenester til personer med utviklingshemming

Vedtatt av Bergen bystyre 30.1.2019

Førende rammeverk for tjenesteutvikling i 2018-2028

Rulleres i 2023/2024

85 tiltak fordelt på 5 strategiske satsingsområder:

RIKTIG BOLIG TIL RETT TID

STØTTE TIL FAMILIEN

GODE OVERGANGER

LÆRING, MESTRING OG DELTAKELSE

HELHETLIGE HELSE- OG OMSORGSTJENESTER



BERGEN  
KOMMUNE

Et helt liv med mening, vekst og utvikling

## Plan for tjenester

-til personer med utviklingshemming

BERGEN KOMMUNE 2018-2028



BERGEN  
KOMMUNE

Byrådsavdeling for helse og omsorg

# Satsingsområde: «Riktig bolig til rett tid»

## Tiltak i plan:

- avvikle ventelisten innen 2023.
- kjøpe seg inn i boligprosjekter for å etablere boliger i ordinære bomiljøer.
- kartlegge behovet for bolig fra fylte 15 år
- rutiner for samarbeid, og lett tilgjengelig informasjon for dem som ønsker å kjøpe egen bolig
- utarbeide en strategi for rekruttering for å sikre tilstrekkelig ansatte til nye boliger



# Satsingsområde «Støtte til familien»

- **Tiltak i plan:**

- Prosjekt for å styrke pårønderarbeidet.
- Avklare hvilke informasjons- og samarbeidsarenaer personer med utviklingshemming og deres pårørende ønsker



# Satsingsområde «Støtte til familien»

- **Tiltak i plan:**

- **Avlastning og barnebolig:**

- Avlastningskapasiteten vil øke når det etableres flere boliger for personer med utviklingshemming.
    - I tillegg skal det etableres 5 nye plasser i avlastningsbolig for barn og unge med alvorlige funksjonshemninger, og 10 nye plasser i barnebolig.



# Satsingsområde : «Gode overganger»

## Tiltak i plan:

- **Individuell plan/koordinator:** tilby individuell plan og/eller koordinator til alle med behov for langvarig og koordinerte tjenester.
- **Forløpsplan:** lage forløpsplaner for personer med utviklingshemming sammen med bruker selv og/eller deres pårørende.
- **Utdanning:** bedre overgangssituasjoner i opplæringsløpet for barn og unge
- **Overgang fra skole til aktivitet/arbeid:** I samarbeid med Fylkeskommunen og NAV-stat skal man sikre gode overganger fra videregående skole til arbeid eller annen aktivitet.



# Satsingsområde: «Læring, mestring og deltakelse»

## Tiltak i plan:

- **Dagtilbud:** tilby dagsenterplass til alle som står på ventelisten innen utgangen av 2018
- **Kultur:** ny kulturplan for personer med utviklingshemming.
- **Arbeid:**
  - ta initiativ til et samarbeid med NAV for å etablere 50 kommunale arbeidsplasser (VTA-O) for personer med utviklingshemming eller særskilte behov i Bergen kommune.



# Satsingsområde: «Læring, mestring og deltakelse»

## Tiltak i plan:

- **Informasjon om planen til målgruppen.**
- **Kurs for målgruppen:** kurs for personer med utviklingshemming som ønsker å bli brukerrepresentant eller som ønsker å lære mer om selvbestemmelse, brukermedvirkning og demokrati
- **Bruker- og pårørendeundersøkelse**
- **Frivillighet:** etablere mer samarbeid med frivillige organisasjoner og frivillige, og rekruttere frivillige med minoritetsbakgrunn.



# Satsingsområde: «Gode og helhetlige helse- og omsorgstjenester»

## Tiltak i plan:

- **Ernæring:** sikre at barn med utviklingshemming får god kostholdsveiledning og rådgivning i en tidlig fase
- **Psykisk helse og rus:** styrke samarbeid internt i kommunen og mellom kommune og spesialisthelsetjeneste for å sikre personer med utviklingshemming og samtidig rusavhengighet tjenester av god kvalitet.
- **Årlig helsesjekk:** forbedre struktur for samarbeid med fastleger om helseoppfølging, og gjøre anbefaling om årlig helsesjekk kjent blant personer med utviklingshemming og pårørende.
- **Legetjenester:** utrede hvordan en kan sikre gode legetjenester både til den enkelte beboer og til systemarbeid.





# «Et helt liv med mening, vekst og utvikling»

## Plan for tjenester til personer med utviklingshemming

Vedtatt av Bergen bystyre 30.1.2019

Førende rammeverk for tjenesteutvikling i 2018-2028

Rulleres i 2023/2024

85 tiltak fordelt på 5 strategiske satsingsområder:

RIKTIG BOLIG TIL RETT TID

STØTTE TIL FAMILIEN

GODE OVERGANGER

LÆRING, MESTRING OG DELTAKELSE

HELHETLIGE HELSE- OG OMSORGSTJENESTER



BERGEN  
KOMMUNE

Et helt liv med mening, vekst og utvikling

## Plan for tjenester

-til personer med utviklingshemming

BERGEN KOMMUNE 2018-2028



BERGEN  
KOMMUNE

Byrådsavdeling for helse og omsorg

# Satsingsområde: «Riktig bolig til rett tid»

## Tiltak i plan:

- avvikle ventelisten innen 2023.
- kjøpe seg inn i boligprosjekter for å etablere boliger i ordinære bomiljøer.
- kartlegge behovet for bolig fra fylte 15 år
- rutiner for samarbeid, og lett tilgjengelig informasjon for dem som ønsker å kjøpe egen bolig
- utarbeide en strategi for rekruttering for å sikre tilstrekkelig ansatte til nye boliger



# Satsingsområde «Støtte til familien»

- **Tiltak i plan:**

- Prosjekt for å styrke pårønderarbeidet.
- Avklare hvilke informasjons- og samarbeidsarenaer personer med utviklingshemming og deres pårørende ønsker



# Satsingsområde «Støtte til familien»

- **Tiltak i plan:**

- **Avlastning og barnebolig:**

- Avlastningskapasiteten vil øke når det etableres flere boliger for personer med utviklingshemming.
    - I tillegg skal det etableres 5 nye plasser i avlastningsbolig for barn og unge med alvorlige funksjonshemninger, og 10 nye plasser i barnebolig.



# Satsingsområde : «Gode overganger»

## Tiltak i plan:

- **Individuell plan/koordinator:** tilby individuell plan og/eller koordinator til alle med behov for langvarig og koordinerte tjenester.
- **Forløpsplan:** lage forløpsplaner for personer med utviklingshemming sammen med bruker selv og/eller deres pårørende.
- **Utdanning:** bedre overgangssituasjoner i opplæringsløpet for barn og unge
- **Overgang fra skole til aktivitet/arbeid:** I samarbeid med Fylkeskommunen og NAV-stat skal man sikre gode overganger fra videregående skole til arbeid eller annen aktivitet.



# Satsingsområde: «Læring, mestring og deltakelse»

## Tiltak i plan:

- **Dagtilbud:** tilby dagsenterplass til alle som står på ventelisten innen utgangen av 2018
- **Kultur:** ny kulturplan for personer med utviklingshemming.
- **Arbeid:**
  - ta initiativ til et samarbeid med NAV for å etablere 50 kommunale arbeidsplasser (VTA-O) for personer med utviklingshemming eller særskilte behov i Bergen kommune.



# Satsingsområde: «Læring, mestring og deltakelse»

## Tiltak i plan:

- **Informasjon om planen til målgruppen.**
- **Kurs for målgruppen:** kurs for personer med utviklingshemming som ønsker å bli brukerrepresentant eller som ønsker å lære mer om selvbestemmelse, brukervedvirkning og demokrati
- **Bruker- og pårørendeundersøkelse**
- **Frivillighet:** etablere mer samarbeid med frivillige organisasjoner og frivillige, og rekruttere frivillige med minoritetsbakgrunn.



# Satsingsområde: «Gode og helhetlige helse- og omsorgstjenester»

## Tiltak i plan:

- **Ernæring:** sikre at barn med utviklingshemming får god kostholdsveiledning og rådgivning i en tidlig fase
- **Psykisk helse og rus:** styrke samarbeid internt i kommunen og mellom kommune og spesialisthelsetjeneste for å sikre personer med utviklingshemming og samtidig rusavhengighet tjenester av god kvalitet.
- **Årlig helsesjekk:** forbedre struktur for samarbeid med fastleger om helseoppfølging, og gjøre anbefaling om årlig helsesjekk kjent blant personer med utviklingshemming og pårørende.
- **Legetjenester:** utrede hvordan en kan sikre gode legetjenester både til den enkelte beboer og til systemarbeid.

